

**ENTITAT PÚBLICA DE SANEJAMENT D'AIGÜES
RESIDUALS DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

1. OBJECTIUS I ABAST DE LA FISCALITZACIÓ

1.1 Objectius

En virtut del que es disposa en l'article 8.3 de la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1985, d'11 de maig, de Sindicatura de Comptes, la fiscalització efectuada ha tingut per objecte determinar si els comptes anuals de l'exercici de 2002 de l'Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals de la Comunitat Valenciana (d'ara endavant, SAR, Entitat de Sanejament o l'Entitat), han sigut presentats adequadament, d'acord amb els principis comptables que hi són d'aplicació; així com verificar el compliment de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics durant el citat exercici.

Així mateix, la fiscalització ha inclòs la revisió i avaluació de determinats aspectes del sistema de gestió i control intern de SAR; en els diferents apartats d'aquest informe assenyalarem aquelles situacions que haurien de ser objecte d'atenció i millora per part dels òrgans responsables de l'Entitat.

1.2 Abast i procediment de la fiscalització

1.2.2 Revisió financera

Els comptes anuals de l'Entitat de Sanejament estan formats pel balanç a 31 de desembre de 2002, el compte de pèrdues i beneficis i la memòria corresponents a l'exercici acabat en la dita data, i els adjuntem íntegres, juntament amb l'informe d'auditoria, en l'annex d'aquest informe. Aquests comptes foren formulats pel gerent de SAR, aprovats pel Consell d'Administració el 25 de març de 2003 i presentats en aquesta Sindicatura de Comptes per la Intervenció General de la Generalitat Valenciana (IGGV), conformement a la normativa aplicable, el 30 de juny de 2003, juntament amb l'informe d'auditoria.

El citat informe d'auditoria és el resultat del control de caràcter financer que, atenent al que s'estableix en l'article 64 de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana (LHPGV), realitza la IGGV amb la col.laboració de firmes d'auditoria contractades per aquesta.

El treball s'ha portat a efecte conformement als "Principis i normes d'auditoria del sector públic" elaborats per la Comissió de Coordinació dels Òrgans Públics de Control Extern de l'Estat Espanyol, i a les "Directrius tècniques de fiscalització" aprovades pel Consell d'aquesta Sindicatura de Comptes. En conseqüència, els procediments utilitzats han consistit en la realització de proves selectives, revisió del control intern i d'altres tècniques d'auditoria que han sigut d'aplicació en aquest cas, i hem incidit de manera especial en els procediments de gestió, control i comptabilitat del cànon de sanejament, així com en l'aplicació d'aquests ingressos a l'activitat de sanejament de SAR.

1.2.2 Revisió del compliment de la legalitat

D'acord amb els objectius de la fiscalització assenyalats en l'apartat 1.1 i amb l'enfocament descrit en l'apartat 1.2.1, hem revisat el compliment, per part de l'Entitat, de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics durant l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2002.

La dita revisió ha consistit en la verificació, per mitjà de proves selectives, del compliment dels aspectes rellevants establits fonamentalment en:

- Text refòs de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, aprovat per decret legislatiu de 26 de juny de 1991, del Consell de la Generalitat Valenciana.
- Llei 2/1992, de 26 de març, per mitjà de la qual es crea l'entitat de dret públic Sanejament d'Aigües Residuals de la Comunitat Valenciana; modificada per la llei 10/1998, de 28 de desembre, per la llei 11/2000, de 28 de desembre, i per la llei 9/2002, de 27 de desembre.
- Llei 13/1999, de 18 de maig, de Contractes de l'Administració Pública; modificada per la llei 53/1999, de 28 de desembre.
- Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, per mitjà del qual s'aprova el text refòs de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques.
- Llei 10/2001, de 27 de desembre, de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a l'exercici de 2002.
- Decret 204/1990, de 26 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre reintegrament de transferències corrents i de capital.
- Decret 170/1992, de 16 d'octubre, del Consell de la Generalitat Valenciana, que aprova l'Estatut de l'Entitat; modificat pel decret 71/1999, de 17 de maig.
- Decret 9/1993, de 25 de gener, del Govern Valencià, per mitjà del qual s'aprova el Reglament sobre Finançament de l'Explotació de les Instal·lacions de Sanejament i Depuració.
- Decret 266/1994, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el nou Reglament sobre el Règim Econòmic, Financer i Tributari del Cànon de Sanejament; modificat pel decret 193/2001, de 18 de desembre.
- Ordre de primer d'abril de 1993 de la COPUT, per mitjà de la qual s'estableixen les relacions entre la Conselleria i el SAR per a la realització de sistemes públics de sanejament i depuració.
- Ordre de 18 d'octubre de 1999 de la Conselleria d'Economia i Hisenda, per la qual s'aprova el model de comunicació de les dades dels subjectes passius del

cànon de sanejament, per subministraments de xarxa, que no n'hagen satisfet l'import repercutit en el rebut.

- Ordre de 9 de novembre de 1999, per la qual s'estableixen les relacions entre la COPUT i SAR per a la realització d'obres d'infraestructura de proveïment d'aigua.
- Ordre de 10 de juny de la Conselleria d'Economia Hisenda i Ocupació, per la qual s'aproven els models de declaració tributària del cànon de sanejament de la Generalitat Valenciana.
- Resolució de 30 de novembre de la Intervenció General de la Generalitat Valenciana, que aclareix el règim de comptabilitat i rendició de comptes anuals a què estan subjectes les entitats de la Generalitat Valenciana.

2. CONCLUSIONS GENERALS

2.1 Revisió financera

Com a resultat del treball efectuat, amb l'abast assenyalat en l'apartat 1.2.1, s'han posat de manifest els següents fets o circumstàncies que afecten de forma significativa l'adequació dels comptes anuals fiscalitzats als principis comptables que hi són d'aplicació:

- a) Els criteris comptables que, fins a l'exercici de 2002, ha vingut aplicant SAR, atenent als criteris fixats per la IGGV, han sigut modificats de forma substancial. En les bases de presentació de la memòria, es comenten breument aquests canvis comptables i s'hi indica que han estat motivats per la modificació legislativa feta a la llei 2/1992, de 26 de març, introduïda per la llei 9/2001, de 27 de desembre, que afecta a SAR el rendiment del cànon de sanejament i que atribueix a l'Entitat les competències en matèria de gestió tributària d'aquest impost.

Aquestes modificacions en els criteris comptables, si bé és cert que representen -en una primera fase- una millora substancial respecte a exercicis anteriors, pel que fa a l'adequació dels comptes anuals de SAR als principis i criteris comptables establits en el Pla General de Comptabilitat, no han sigut suficientment explicats en la memòria, perquè no s'atenen al principi d'uniformitat establert en l'article 38 del Codi de Comerç. En aquest sentit, SAR hauria d'haver motivat més àmpliament els nous criteris -tal i com es comenta en l'apartat 4.1 d'aquest informe- i explicat la seua influència sobre el patrimoni, la situació financera i els resultats de l'Entitat. Així mateix, atenent al que s'estableix en l'article 34 del Codi de Comerç, calia haver adaptat les xifres de l'exercici de 2001 per tal de facilitar la seua comparació, o bé -si no es feia així- indicar i comentar degudament aquesta circumstància en la memòria.

- b) SAR ha comptabilitzat, en el compte "Construccions gestionades per a tercers" de l'epígraf "Immobilitzat material", les obres i construccions d'instal·lacions de depuració efectuades per l'Entitat per comanda d'execució (fonamentalment de la Generalitat Valenciana), realitzades en l'exercici de 2002, tot assenyalant en la memòria que no disposa de la seua titularitat. No obstant això -i tal com indiquem en l'apartat 4.3.1-, en la memòria no s'expliquen les raons per les quals únicament es comptabilitzen en el balanç de l'Entitat les despeses fetes per aquestes obres meritades en l'exercici.

Quant a això, aquesta Sindicatura de Comptes considera que resulta necessari aclarir la propietat i l'ús de les citades obres i projectes contractats i pagats per SAR a càrrec del seu pressupost, per tal de considerar-los o no com elements patrimonials de l'Entitat i de comptabilitzar-los consegüentment atenent a la seua naturalesa.

- c) El saldo de l'epígraf d'actiu "Saldo dels dipòsits en administració", que ha ascendit a 176.649.810 euros, no ha experimentat cap variació respecte a l'exercici anterior, com a resultat dels canvis de criteris comptables comentats anteriorment. No obstant això, en la memòria de l'exercici no s'assenyalen les raons per les quals aquest epígraf no ha experimentat cap moviment en l'exercici, ni s'indica la naturalesa o l'origen del seu saldo, ni es fa cap comentari sobre la seua necessària aplicació o depuració en congruència amb els citats canvis comptables.

Aquest saldo -tal i com indiquem en l'apartat 4.3.2-, podria representar una aproximació raonable dels resultats negatius d'exercicis anteriors, en la mesura que SAR no passe a l'actiu del seu balanç les inversions efectuades en aquests exercicis per comandes de la Generalitat Valenciana i d'altres entitats públiques.

En conseqüència, tenint en compte la importància quantitativa i qualitativa d'aquest epígraf, SAR hauria de depurar-lo en congruència amb els citats canvis comptables, de cara a un adequat reflex dels seus comptes anuals.

- d) El saldo de "Deutors per cànon", que ha ascendit a 55.703.955 euros, hauria de ser depurat tenint en compte l'existència de dubtes raonables sobre la cobrança d'un percentatge significatiu del saldo deutor per declaracions-liquidacions presentades en l'exercici de 2002 i anteriors i per liquidacions d'autoconsums d'aigua; tal i com es comenta en l'apartat 4.3.3.1.

Sense perjudici de les limitacions a l'abast assenyalades en el citat apartat, aquesta Sindicatura de Comptes ha estimat els imports que, com a mínim, haurien de ser donats de baixa o convenientment proveïts. En aquest sentit, SAR hauria de donar de baixa drets de cobrament per import de 4.206.090 euros i dotar la consegüent provisió per a insolvències per import de 3.569.478 euros.

2.2 Revisió del compliment de la legalitat

Com a resultat del treball efectuat, amb l'abast descrit en l'apartat 1.2.2, s'han detectat en SAR, durant el període objecte de fiscalització, els incompliments de la normativa aplicable a la gestió dels fons públics que assenyallem a continuació.

- Durant 2002, SAR ha contractat per temps indefinit quatre treballadors i ha convertit dos contractes temporals en indefinits, sense atendre els criteris bàsics de selecció del personal laboral al servei de la Generalitat Valenciana.

3. INFORMACIÓ GENERAL

3.1 Naturalesa i objectiu

L'Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals de la Comunitat Valenciana fou creada per la llei de la Generalitat Valenciana 2/1992, de 26 de març, com una entitat de dret públic de les previstes en l'article 5.2 del text refós de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, amb personalitat jurídica pròpia i independent de la Generalitat i amb plena capacitat jurídica. Es regeix per la seua llei de creació, per la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, per la Llei de Contractes de les Administracions Públiques i per la resta de normativa que recull l'article 15 de la citada llei 2/1992. SAR gaudeix de plena autonomia en la seua organització i de patrimoni propi per al compliment dels seus fins. La seua relació amb la Generalitat es realitza a través de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports (COPUT).

El decret 170/1992, de 16 d'octubre, del Consell, per mitjà del qual es va aprovar l'Estatut que regeix SAR, estableix en l'article segon, com a objecte de l'Entitat, la gestió i explotació d'instal·lacions i serveis, l'execució d'obres de tractament i depuració d'aigües residuals i -si és el cas- la reutilització de les aigües depurades; així com la gestió tributària del cànon de sanejament, conformement al que s'estableix en la seua llei de creació.

Aquest decret fou modificat pel decret 7/1999, de 17 de maig, com a resposta a la modificació de la llei de creació de SAR, introduïda per la llei 10/1998, de 28 de desembre, de Mesures Fiscals i d'Organització de la Generalitat Valenciana, per mitjà de la qual s'amplia l'àmbit d'actuació de SAR a la realització d'obres d'infraestructura per al proveïment d'aigües de caràcter general.

D'altra banda, mitjançant el decret 193/2001, de 18 de desembre, s'ha modificat el Reglament sobre el Règim Econòmic i Financer del Cànon de Sanejament aprovat pel decret 266/1994, de 30 de desembre. Aquesta modificació vingué motivada pels canvis introduïts per la llei 11/2000, de 28 de desembre, en la llei de creació de SAR, en relació als subjectes passius de l'impost, els usos industrials de l'aigua i les obligacions formals de les entitats subministradores d'aigua.

Finalment, podem destacar la modificació introduïda per la llei 9/2001, de 27 de desembre, en la llei 2/1992, en afectar a SAR el rendiment del cànon de sanejament i atribuir a l'Entitat les competències en matèria de gestió tributària del citat impost.

3.2 Activitat desenvolupada en l'exercici

A continuació resumim la informació més rellevant relativa a l'activitat desenvolupada per l'empresa en l'exercici de 2002, inclosa en l'informe de gestió de l'exercici elaborat per la Gerència de l'Entitat.

Tal i com hem comentat ja en el punt anterior, durant l'exercici de 2002 SAR ha passat de tenir encomanada exclusivament la gestió de recaptació del cànon de sanejament, a tenir-ne atribuïda la gestió tributària, en el seu sentit més ampli, és a dir incloent les competències d'inspecció. Així mateix, SAR ha continuat exercint la resta de funcions que li vénen encomanades en la seua llei de creació, que consisteixen principalment a gestionar l'explotació de les instal·lacions i a executar les obres de sanejament i depuració que l'Administració de la Generalitat Valenciana determine, així com aquelles altres que li puguen encomanar les entitats locals o d'altres organismes.

L'any 2002, el cànon de sanejament meritat ha experimentat un increment, respecte a l'exercici de 2001, del 6,1%.

Al seu torn, el cànon efectivament percebut en 2002 per les declaracions-liquidacions presentades fins al 31 de desembre de 2002 (en les quals figura un cànon meritat de 100.369 milers d'euros), ha sigut de 97.411 milers d'euros; de manera que el percentatge d'ingressos sobre el total facturat ha sigut del 97,1%, enfront del 103,8% que s'hi obtingué en l'exercici de 2001.

Quant a la gestió d'explotació de les instal·lacions depuradores durant l'exercici de 2002, l'Entitat ha gestionat, amb la prèvia comanda, el servei de depuració de 130 instal·lacions, puix que s'hi han incorporat en l'exercici a aquesta modalitat de gestió 22 depuradores. Així mateix, ha finançat els costos d'explotació de 246 instal·lacions públiques de depuració, conformement al que es disposa en el decret 9/1993, de 25 de gener, del Govern Valencià, de les quals 202 han sigut finançades per conveni i 44, per mitjà de finançament ordinari.

En relació a la gestió de les instal·lacions anteriors, SAR ha efectuat actuacions de reformes i millores per import de 13.685.545 euros (15.320.429 euros en 2001). Aquestes actuacions han sigut motivades per les reparacions dels danys produïts en nombroses infraestructures de sanejament i depuració de les aigües residuals, a conseqüència dels temporals haguts els mesos de maig i setembre de l'exercici de 2002. També s'han realitzat actuacions de vigilància del funcionament de les instal·lacions i de control de qualitat dels processos, per mitjà d'empreses contractades com a assistència tècnica de SAR; la seua actuació s'ha distribuït en les sis zones en què s'ha dividit el territori de la Comunitat Valenciana, així com per mitjà d'un conveni de col·laboració subscrit amb la Diputació Provincial d'Alacant. D'altra banda, a través d'una empresa especialitzada, han continuat els treballs de control desenvolupats amb l'objectiu de garantir l'operativitat i el funcionament dels emissaris submarins del litoral de la Comunitat Valenciana.

Quant al control dels abocaments industrials, SAR s'ha ocupat de les tasques següents: aplicació del cànon de sanejament per usos industrials de l'aigua, execució dels "plans de control d'abocaments" a les xarxes de sanejament municipals, control dels abocaments industrials i, per acabar, la implantació del servei d'inspecció dels abocaments.

Pel que fa a la construcció d'instal·lacions de sanejament, podem destacar que, de les obres previstes en el I Pla Director de Sanejament i Depuració de la Comunitat Valenciana, solament en queden per posar en servei tres obres, que actualment estan en execució. La resta d'actuacions que estan en curs o en preparació, s'inscriuen en el II Pla Director de Sanejament i Depuració de la Comunitat Valenciana, que a la data de realització del present treball (maig de 2003) es troba pendent d'aprovació. Durant l'exercici de 2002 han acabat obres per valor de 55.940 milers d'euros (22.286 milers d'euros en 2001), romanen en execució diverses obres amb un cost previst que puja a 115.326 milers d'euros (64.633 milers d'euros en 2001) i han començat obres per valor de 23.992 milers d'euros (101.510 milers d'euros en 2001).

De les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR) que han entrat en servei durant l'exercici, podem destacar les del Marge Esquerre del Riu Segura, Dolores-Catral i Callosa; així mateix, han finalitzat les obres de construcció de col·lectors al Vedat de Torrent i l'ampliació de l'EDAR de Borriana. Finalment, es troben en execució -amb previsible entrada en funcionament l'any 2003- les d'ampliació de Pinedo, les de millora a la Font de la Pedra i les de construcció dels col·lectors sud de la Canyada i l'EDAR del polígon de Fuente del Jarro a Paterna.

En relació a la gestió de l'explotació de les instal·lacions de proveïment, l'Entitat de Sanejament ha continuat gestionant l'explotació de la potabilitzadora de Sagunt.

4. COMENTARIS SOBRE ELS ASPECTES MÉS IMPORTANTS DELS COMPTES ANUALS

4.1 Bases de presentació dels comptes anuals

En les bases de presentació incloses en la memòria de SAR, es recullen els canvis en els criteris comptables haguts en l'exercici de 2002, respecte a exercicis anteriors, els quals es fonamenten en la modificació legislativa introduïda per la ja citada llei 9/2001, per mitjà de la qual s'afecta a SAR el rendiment del cànon de sanejament. D'aquesta forma, el citat impost passa a ser considerat un ingrés propi de SAR i les seues aplicacions, com a despesa o inversió segons la seua naturalesa, a diferència d'exercicis anteriors, en què es comptabilitzaven com a dipòsits rebuts o aplicats, respectivament. Addicionalment, les inversions realitzades en construcció d'instal·lacions, passen a ser incloses en l'immobilitzat material de l'actiu, i les subvencions de capital rebudes per a finançar aquestes inversions es registren en el passiu. Al seu torn, les despeses financeres, que fins a 2001 es comptabilitzaven com a major valor dels dipòsits aplicats, es registren ara com a despeses en la seua totalitat.

Aquests canvis de criteris comptables, la justificació dels quals no es pot limitar al canvi legislatiu d'afectació a SAR del rendiment del cànon de sanejament, han implicat una modificació substancial en l'estructura del balanç i del compte de pèrdues i beneficis; modificació que hauria d'haver sigut convenientment explicada en la memòria, tal i com s'establia en l'article 38 del Codi de Comerç. En la mesura que els citats canvis comptables no s'atenen al principi d'uniformitat, calia haver motivat suficientment i explicat la seua influència sobre el patrimoni, la situació financera i els resultats de l'Entitat. Així mateix, la memòria hauria d'indicar les causes que han impedit adaptar els imports de l'exercici precedent, a l'objecte de facilitar la comparació dels comptes anuals; tal i com ordena l'article 34 del Codi de Comerç.

No obstant això, i sense perjudici del que hem dit abans, entenem que les modificacions hagudes en els comptes anuals de SAR representen, en un primera fase, una millora substancial -respecte d'exercicis anteriors- en la seua adequació als principis comptables que hi són d'aplicació, i que caldria completar el pròxim exercici de 2003 aclarint els criteris comptables que s'han de seguir en relació a les construccions en instal·lacions depuradores efectuades en exercicis anteriors a 2002 i a l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració".

En els apartats següents es comenten els aspectes més significatius de la incidència dels citats canvis comptables en els distints epígrafs del balanç i del compte de pèrdues i beneficis.

4.2 Anàlisi global del balanç

A continuació es mostra, en euros, el balanç a 31 de desembre de 2002, juntament amb les xifres de l'exercici de 2001.

ACTIU	31-12-02	31-12-01	Variació
Immobilitzat	242.150.601	181.157.078	33,7%
Immobilitzacions immaterials	115.281	61.179	88,4%
Immobilitzacions materials	65.373.396	4.436.473	1.373,5%
Immobilitzacions financeres	12.114	9.616	26,0%
Saldo dels dipòsits en administració	176.649.810	176.649.810	0,0%
Actiu circulant	73.797.700	63.348.332	16,5%
Deutors	73.632.867	62.284.385	18,2%
Tresoreria	166.864	1.037.193	(83,9%)
Ajusts per periodificació	(2.031)	26.754	-
Total Actiu	315.948.301	244.505.410	29,2%

PASSIU	31-12-02	31-12-01	Variació
Patrimoni	(10.429.784)	-	-
Resultat de l'exercici	(10.429.784)	(2.371.087)	339,9%
Aportacions de la Generalitat Valenciana	-	2.371.087	(100,0%)
Ingressos per a distrib. en diversos exers.	33.786.731	5.229	646.041,3%
Subvencions de capital	33.786.731	5.229	646.041,3%
Creditors a llarg termini	176.848.332	157.110.872	12,6%
Deutes amb entitats de crèdit	176.848.332	157.110.872	12,6%
Creditors a curt termini	115.743.022	87.389.309	32,4%
Deutes amb entitats de crèdit	70.227.962	42.130.765	66,7%
Creditors comercials	41.720.179	40.857.397	2,1%
D'altres deutes no comercials	3.791.053	4.401.147	(13,9%)
Ajusts per periodificació	3.828	-	-
Total Passiu	315.948.301	244.505.410	29,2%

Quadre 1

Tal com hem indicat en l'apartat anterior, no és possible fer una comparació homogènia entre el balanç de l'exercici de 2002 i el de l'exercici de 2001, ja que no s'han adaptat les xifres d'aquest últim. Les variacions més destacables s'observen en "Immobilitzacions materials", "Patrimoni" i "Subvencions de capital", i les analitzem en els apartats següents.

4.3 Epígrafs més significatius del balanç

4.3.1 Immobilitzat material

El moviment registrat durant l'exercici de 2002 en els diferents comptes d'aquest epígraf, és el següent (xifres expressades en euros):

Comptes	Saldos a 31-12-01	Altes	Traspassos	Baixes	Saldos a 31-12-02
Mobiliari i equips d'oficina	181.841	5.832	-	(6.794)	180.879
Equips informàtics	226.405	98.926	-	(26.635)	298.696
D'altres instal.lacions	27.148	734	-	(3.683)	24.199
Constr. en curs gest. per a tercers	4.265.067	61.137.926	(15.929.345)	-	49.473.648
Constr. acabades gest. per a tercers	-	-	15.929.345	-	15.929.345
Valor cost	4.700.461	61.243.418	-	(37.112)	65.906.767
Amortització acumulada	(263.988)	(306.495)		37.112	(533.371)
Total	4.436.473	-		-	65.373.396

Quadre 2

L'Entitat amortitza el seu immobilitzat material linealment, en funció de la vida útil dels actius. Malgrat que el seu import no és significatiu, hem detectat que en ocasions comencen a amortitzar-lo d'acord amb la data de la factura, i no d'acord amb la data de la posada en funcionament.

L'inventari dels elements que integren l'immobilitzat material -amb l'excepció de les construccions-, hauria d'incorporar els codis d'identificació per a cada element, i ser objecte de revisions periòdiques de cara a un adequat control i seguiment de l'immobilitzat.

En l'exercici de 2002 SAR ha comptabilitzat com a "Construccions gestionades per a tercers, en curs o acabades" les obres i construccions d'instal.lacions de sanejament d'aigües residuals efectuades en l'exercici per comanda d'execució de la Generalitat Valenciana o d'altres entitats públiques, a diferència d'exercicis anteriors, en què les registraven com a aplicacions de l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració". Aquest canvi de criteri comptable es produeix perquè el citat epígraf ha perdut la seua virtualitat, puix que ja no s'hi registren els ingressos per cànon com a dipòsits rebuts per a la seua aplicació a despeses i obres de sanejament, al tenir la consideració d'ingressos propis de SAR.

De manera que en l'exercici de 2002 s'han registrat en el citat compte tant les obres per instal.lacions de sanejament -però només les executades en 2002-, com les de

proveïment d'aigua i les de cogeneració elèctrica, comptabilitzades en "Construccions en curs" en l'exercici de 2001; en la memòria de SAR s'indica que no en disposen de la titularitat. Una vegada finalitzades les obres, i mentre no se'n produïska la transferència formal a les administracions que encarregaren la seua execució -i en tal cas es donarien de baixa en el citat compte-, s'inicia la seua amortització per períodes de 33 anys per a les instal·lacions de sanejament i de 25 anys per a les de cogeneració.

Aquest canvi comptable, que no ha sigut suficientment explicat en la memòria (apartat 4.1), caldria completar-lo i aclarir-lo en el proper exercici, i considerant la possibilitat d'abastar les obres i construccions d'instal·lacions efectuades en exercicis anteriors per comanda d'execució i gestionades actualment per l'Entitat. Així mateix, en la memòria s'hauria de desglossar la informació agregada del balanç, en relació a les inversions gestionades per compte de tercers, a l'objecte de facilitar una major comprensió de la citada informació comptable, a més de recollir adequadament els traspasos efectuats entre comptes i incloure l'import dels elements completament amortitzats.

Quant a la propietat de les citades obres i construccions, SAR ha vingut sostenint que, mentre no hi haja cap acord exprés a aqueix efecte, no assumeix la seua titularitat, i de fet fins a l'exercici de 2002 aquelles no venien reflectides en el balanç, tenint en compte -a més d'això d'abans- el fet que els terrenys sobre els quals es realitzen les obres no s'adscriuen a SAR i que, quan finalitza la comanda d'execució de les obres, es requereix una nou encàrrec perquè l'Entitat gestione l'explotació de les obres una vegada acabades.

És per això que reiterem la recomanació assenyalada per aquesta Sindicatura de Comptes en informes de fiscalització d'exercicis anteriors, en relació a la necessitat d'aclarir la propietat i l'ús de les citades obres i projectes contractats i pagats per SAR a càrrec del seu pressupost, per tal de considerar-los o no com a elements patrimonials de l'Entitat i de comptabilitzar-los consegüentment d'acord amb la seua naturalesa; així com per fer un adequat control i seguiment de les instal·lacions construïdes i d'aquelles que es troben en execució.

Així mateix, caldria determinar el criteri que s'ha de seguir en relació a les despeses per obres i construccions en instal·lacions de sanejament, registrades en exercicis anteriors com aplicacions de l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració".

Tenint en compte el que hem indicat abans, a pesar que entenem que el registre comptable de les instal·lacions anteriors com a "Construccions gestionades per a tercers" representa un primer pas en la millora dels criteris comptables que s'han d'aplicar als comptes anuals de l'Entitat, aquest procés de reestructuració i millora comptable hauria de continuar, aclarint prèviament els aspectes assenyalats anteriorment.

D'altra banda, en la revisió del 59,6% de les altes en el compte "Construccions", s'han observat els aspectes següents:

- Tal i com hem indicat anteriorment, SAR únicament ha comptabilitzat en l'exercici de 2002 les certificacions emeses durant el dit exercici; de manera que solament hi figura com a immobilitzat una part del cost total de l'obra de determinades instal·lacions de sanejament. Quant a això, hem observat casos en què solament ha passat a l'actiu la liquidació final d'una obra o la liquidació final de la direcció de l'obra. A més a més, hem observat que s'han comptabilitzat deduccions per avançaments concedits abans de 2002 i, per tant, no comptabilitzats en aquest compte.
- En l'exercici de 2002 han sigut transferides formalment dues obres, per un valor net comptable de 2.559.904 euros, a les administracions que en van encomanar l'execució, però sense que se n'haja practicat la baixa comptable del compte "Construccions acabades gestionades per a tercers" amb càrrec a pèrdues i beneficis (subvencions de capital en espècie).
- A 31 de desembre de 2002, hi havia avançaments de maquinària i aprovisionaments de materials i maquinària pendents de certificar, per import d'1.219.604 euros, que caldria passar de "Construccions en curs" a "Avançaments per a immobilitzacions materials".
- L'aprovació de la certificació final de l'obra "Construcció instal·lació de cogeneració EDAR de Sagunt", el valor comptable de la qual és de 568.310 euros, s'ha efectuat fora del termini previst en la normativa de contractació administrativa, a conseqüència del retard -per part de la direcció de l'obra- a l'hora de confeccionar-la.
- En l'obra "Proveïment d'aigua potable al Camp de Morvedre, fase I", registrada comptablement per 7.146.332 euros, l'acta de comprovació del replantejament ha sigut formalitzada fora del termini previst en la normativa de contractació administrativa. A més a més, malgrat que el termini d'execució de l'obra finalitzava el 28 de novembre de 2002, a la data de realització del present treball les obres es trobaven en execució. En aquest sentit, SAR ha iniciat la tramitació de la suspensió temporal de l'obra el 17 de març de 2003.
- Igual que en el cas anterior, en l'obra "Proveïment d'aigua potable al Camp de Morvedre, fase II", registrada comptablement per 1.813.250 euros, s'ha observat que les obres han seguit realitzant-se després d'haver finalitzat el termini d'execució i que la tramitació de la suspensió temporal de l'obra ha començat el 17 de març de 2003.
- En l'obra "Ampliació de la impulsió del Realet", adjudicada per import d'1.156.347 euros i certificada finalment per 2.263.270 euros, s'ha observat el següent:

S'ha tramitat un expedient de modificació per import de 903.621 euros. L'informe de supervisió del projecte fa constar, a aquest efecte, que alguns dels nous preus d'unitats d'obra resulten elevats en relació al

mercat i al projecte original; però l'òrgan de contractació no ha pres en consideració aquesta observació.

- En l'obra "Col.lectors generals del Vedat de Torrent", adjudicada per import de 6.218.796 euros i certificada finalment per 8.039.310 euros, s'han posat de manifest els aspectes següents:

En l'expedient de modificació del contracte, aprovat per import d'1.194.234 euros, s'han observat retards significatius en l'emissió de l'informe de l'oficina de supervisió de projectes de la COPUT, des que la direcció de l'obra va presentar el projecte de modificació; així com en la seua tramesa a SAR.

Durant l'execució del contracte s'han sol.licitat tres pròrrogues, dues de les quals han sigut aprovades fora del termini previst en la normativa de contractació administrativa, a causa del retard a l'hora d'obtenir l'informe previ i favorable de la COPUT.

S'ha produït una demora de tres mesos en l'execució, sense que conste en l'expedient la causa.

En els informes de fiscalització d'exercicis anteriors, es va posar de manifest que les obres iniciades a l'empara del règim excepcional de contractació "d'emergència", previst en la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, en concepte d'"Emissari submarí d'aigües residuals tractades en l'EDAR de Santa Pola", foren paralizades per resolució de 22 de febrer de 1999 del Ministeri de Medi Ambient; raó per la qual s'hi recomanava d'aclarir la continuïtat d'aquestes obres i d'estimar -si era el cas- la indemnització que s'hauria de satisfer al contractista.

A la data de realització del present treball, les citades obres continuen paralizades, sense que se n'haja previst la represa o la paralització definitiva, i la indemnització reclamada pel contractista s'eleva al tancament de l'exercici a 1.585.594 euros. En conseqüència, es reitera la necessitat d'aclarir l'actuació anterior i de comptabilitzar l'import reclamat, atenent al principi de prudència.

4.3.2 Saldo dels dipòsits en administració

Fins a l'exercici de 2002, l'Entitat ha estat comptabilitzant en aquest epígraf -atenent els criteris fixats per la Intervenció General de la Generalitat Valenciana- els ingressos provinents de la gestió de recaptació del cànon de sanejament i les subvencions obtingudes, com a partides creditores per dipòsits rebuts de la Generalitat (en la seua pràctica totalitat). Al seu torn, les despeses de gestió, explotació i control de les instal.lacions depuradores, així com les derivades de l'execució de les obres de construcció i reforma de tals instal.lacions, les consideraven com a aplicacions dels citats dipòsits, juntament amb les despeses financeres imputables a aquestes activitats, les despeses derivades de la gestió de recaptació del cànon i la subvenció destinada a finançar les despeses de funcionament de l'Entitat.

Durant 2002, i com a resultat dels canvis en els criteris comptables introduïts en l'exercici -a causa dels quals els dipòsits i les aplicacions referits es registren adequadament, atenent a la seua naturalesa de despesa, d'ingrés o d'inversió-, aquest epígraf no ha experimentat cap moviment; circumstància aquesta que no ve explicada en la memòria.

Amés a més, la memòria hauria d'explicar la naturalesa del saldo d'aquest epígraf, el qual, -tal com hem vingut indicant en els informes de fiscalització d'exercicis anteriors- podria representar una aproximació raonable dels resultats negatius d'exercicis anteriors, mentre SAR no comptabilitze en l'actiu del seu balanç les inversions efectuades en aquests exercicis per encàrrec de la Generalitat Valenciana i d'altres entitats públiques.

Una vegada aclarit el saldo d'aquest epígraf, per import de 176.649.810 euros, caldria que SAR el depurés en congruència amb els citats canvis comptables, de cara a un adequat reflex comptable dels seus comptes anuals. Tot això tenint en compte la importància qualitativa i quantitativa del dit saldo, que constitueix el 55,9% del balanç de l'Entitat.

4.3.3 Deutors

A continuació es mostra el desglossament d'aquest epígraf del balanç

Comptes	Euros
Deutors per cànon	55.703.955
Administracions públiques	16.825.829
Deutors diversos	1.103.083
Total	73.632.867

Quadre 3

4.3.3.1 Deutors per cànon

El saldo d'aquest compte recull el cànon de sanejament pendent d'ingressar meritat en els exercicis de 2002 i anteriors, que a 31 de desembre de 2002 presenta el detall següent:

Cànon pendent d'ingressar	Euros
- Declaracions-liquidacions ents. subministradores	48.949.144
- <i>Presentades en 2002 i exercicis anteriors</i>	<i>21.582.093</i>
- <i>Presentades en 2003</i>	<i>26.210.530</i>
- <i>Cànon cobrat i no ingressat</i>	<i>1.156.521</i>
- Liquidacions per autoconsum d'aigua	6.754.811
Total	55.703.955

Quadre 4

Històricament, SAR ha comptabilitzat els drets de cobrament del cànon de sanejament com si en fos el titular; quan, fins al present exercici, l'Entitat únicament en tenia encomanada la gestió de recaptació per compte de la Generalitat Valenciana. No obstant això, a partir de l'exercici de 2002 i a conseqüència de la modificació introduïda per la llei 9/2001 -per mitjà de la qual s'afecta a SAR el rendiment del cànon de sanejament i s'hi atribueixen competències en matèria de gestió tributària d'aquest impost-, els drets de cobrament per la recaptació del cànon meritat en els exercicis de 2002 i anteriors, els assumeix íntegrament l'Entitat.

Formant part dels deutors per cànon, figuren amb saldo creditor 1.332.254 euros que corresponen a quantitats lliurades per entitats subministradores en una quantia superior al cànon facturat; raó per la qual es proposa de reclassificar-les a comptes de naturalesa creditora.

a) Declaracions-liquidacions presentades en 2002 i exercicis anteriors

Quant al cànon pendent d'ingressar per declaracions presentades en els exercicis de 2002 i anteriors, podem assenyalar que hi ha dubtes raonables sobre la possibilitat de cobrar un percentatge significatiu del dit cànon i que, a causa del sistema de confecció de les declaracions-liquidacions fins a l'exercici de 2001, SAR no pot determinar l'antiguitat dels drets de cobrament comptabilitzats.

No obstant això, SAR ha portat a la pràctica una sèrie d'actuacions -que referim a continuació per ordre cronològic-, amb la finalitat de percebre o de verificar els imports de cànon comptabilitzats, i de les quals es desprén la necessitat de depurar o de proveir com a mínim els imports indicats.

- En 1998 SAR emeté 376 requeriments a les entitats subministradores, demanant una relació detallada dels imports no cobrats del cànon facturat en rebuts d'aigua abans del primer de gener de 1996, i s'hi va obtenir un import d'1.206.568 euros, dels quals només es van liquidar 52.943 euros. Cal afegir que els citats requeriments no foren atesos per quinze ajuntaments, que proveïen una població rellevant, i que SAR proposà a la Direcció General de Tributs donar de baixa

deutes prescrits o d'imports no significatius per un import total d'1.153.625 euros; sense que es rebés cap instrucció sobre això del citat òrgan administratiu. Aquest últim import, entenem que calia haver-lo donat de baixa en l'exercici de 2002, al tenir atribuïda SAR íntegrament la gestió tributària del cànon.

Quant a les liquidacions practicades, a la data de realització del present treball (maig de 2003), no s'ha percebut en el període voluntari un import de 15.694 euros, i tampoc no s'ha iniciat cap procediment de constrenyiment, ni està prevista -si pertoca- l'aplicació del 10% del recàrrec.

- Des de gener de 2000, fins a gener de 2003, SAR ha sol·licitat de forma periòdica la informació anterior referida al període comprés entre el segon semestre de 1997 i anteriors i el segon semestre de l'exercici de 2000, per mitjà del model de comunicació de les dades dels subjectes passius del cànon de sanejament que no hagen satisfet el seu import, aprovat per ordre de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació de 18 d'octubre de 1999.

Quant a això, podem assenyalar que s'hi ha obtingut un import global de 4.252.568 euros per cànon facturat i no cobrat fins al segon semestre de 2000, encara que hi ha un nombre significatiu d'ajuntaments i empreses privades que no ha presentat la informació sol·licitada; de manera que no s'ha pogut quantificar el cànon pendent de cobrament dels citats períodes, facturat per aquestes entitats.

A més a més, cal considerar les possibles limitacions derivades de la no sol·licitud d'aquesta informació als ajuntaments que apliquen el procediment executiu de recaptació i del fet de no haver processat la informació corresponent al segon semestre de l'exercici de 2001 no presentada en suport magnètic.

De l'import anterior, solament s'han liquidat 1.230.103 euros, perquè la resta se n'ha considerat no liquidable. D'aquest import, n'hi ha 436.362 euros -corresponents al segon semestre de 1997 i al primer semestre de 1998- que foren liquidats en 2001, i a la data de realització dels present treball s'han percebut 45.242 euros; però no s'ha iniciat el procediment executiu per a la resta de liquidacions. Pel que fa a les liquidacions dels períodes compresos entre el segon semestre de 1998 i 2000, en l'exercici de 2003 es troben pendents de notificació per import de 793.741 euros.

En conseqüència, com a resultat del que hem indicat anteriorment en relació als períodes compresos entre el segon semestre de 1997 i el segon semestre de 2000, hi ha 3.052.465 euros que tenen la consideració d'incobrables (no se n'ha practicat liquidació) i 391.120 euros (deute liquidat i no cobrat en període voluntari) que haurien de ser classificats de dubtós cobrament i ser objecte de provisió.

No obstant això, i tal com indiquem en l'apartat 5, mitjançant el decret 193/2001, de 18 de desembre, desenvolupat per l'ordre de la Conselleria d'Economia, Hisenda i

Ocupació de 10 de juny de 2002, s'han introduït certes millores tècniques en la gestió del cànon, exigint a les entitats subministradores que presenten models de declaracions, liquidacions i relacions informatives d'impagats, que contribuiran a determinar l'antiguitat dels deutes comptabilitzats i a conciliar el seu import amb el comunicat per les dites empreses. L'efectivitat d'aquestes millores tècniques i el seu efecte en l'estimació del valor raonable del saldo de deutors -procedint a la seua consegüent depuració o, si és el cas, a la dotació de la consegüent provisió per a insolvències-, no podrà comprovar-se fins a l'exercici de 2003, ja que la informació obtinguda actualment està sent analitzada i processada per l'Entitat; de manera que no s'han efectuat ajusts a 31 de desembre de 2002.

En relació a l'efectiva exigència dels models previstos per la normativa anterior i concretament sobre el MD-401, en el qual les entitats subministradores han de detallar la relació de rebuts impagats de l'exercici immediat anterior, podem assenyalar que no s'ha establert cap sanció en cas de no presentació.

b) Cànon cobrat i no ingressat

Els deutes d'entitats subministradores per cànon cobrat als contribuents i no ingressat a SAR, han ascendit a 1.156.521 euros. Quant a això, podem assenyalar que en determinats casos les entitats subministradores proposen calendaris de pagaments fraccionats, que són aprovats de forma tàcita per l'Entitat de Sanejament sense repercutir-hi interessos de demora; mentre que en uns altres casos SAR proposa a la Sotssecretaria de Política Pressupostària i Tresor que inicie, si escau, l'expedient de compensació de deutes. No obstant això, en ocasions és el mateix ajuntament qui tramita l'expedient de compensació.

Aquests expedients podrien donar lloc al registre de baixes en els comptes de deutors i ingressos per cànon (apartat 4.5.4.1), per import de 264.693 euros; sense que a 31 de desembre de 2002 SAR haja tingut en compte aquesta circumstància a l'efecte de la provisió de saldos.

c) Liquidacions per autoconsums d'aigua

Quant al cànon pendent d'ingressar per liquidacions d'autoconsums d'aigua, per import de 6.754.811 euros, podem assenyalar -a més del que hem indicat en l'apartat 4.5.4.1- els següents aspectes relatius a les dificultats de cobrament d'aquest saldo.

- S'han interposat recursos contenciosoadministratius a liquidacions notificades, per import de 641.249 euros.
- A la data de realització del present treball, hi havia, com a pendents de cobrament, liquidacions prescrites per import de 89.030 euros; malgrat que aquesta xifra podria incrementar-se al finalitzar l'exercici de 2003 a 143.130 euros.

- A la data citada, no s'ha percebut deute liquidat i vençut a 31 de desembre de 2002 per import d'1.788.017 euros, i no s'ha iniciat el procediment de constrenyiment. En relació als ingressos percebuts fora del període voluntari, no s'aplica el recàrrec del 10% previst en la normativa tributària en el cas que no s'haja iniciat el procediment de constrenyiment.
- SAR continua efectuant liquidacions per autoconsums sense prendre-hi en consideració la prima de depuració; quan aquest element ha sigut considerat pels tribunals de justícia com un element constitutiu i determinant de la base imposable del cànon. És per això que, liquidacions practicades per import de 349.100 euros, podrien ser anul·lades judicialment en cas de recurs.
- No s'han pogut practicar notificacions de liquidacions per import de 310.962 euros; de manera que la probabilitat de cobrament disminueix de forma notable.

Com a resultat del que hem indicat anteriorment, l'import global estimat de cànon liquidat per autoconsums de difícil o dubtós cobrament, podria ascendir com a mínim a 3.178.358 euros; raó per la qual caldria qualificar-los com a deutes de dubtós cobrament i procedir a la seua provisió.

4.3.3.2 Administracions públiques

El saldo deutor mantingut amb les administracions públiques a 31 de desembre de 2002, mostra el detall següent:

Comptes	Euros
Generalitat Valenciana subvencions de capital	13.984.310
Subvenció de capital Ajuntaments d'Onda i Betxí	1.059.042
Subvenció de capital diversos ajuntaments	203.273
Empreses públiques estatals	177.188
H.P. retencions pendents de devolució	2.882
H.P. deutora per IVA	1.399.134
Total	16.825.829

Quadre 5

El saldo del compte "Generalitat Valenciana, subvencions de capital" hauria d'incrementar-se en 14.420.303 euros, per tal com aquest import correspon a les obligacions reconegudes de la Generalitat pendents de pagament a SAR al tancament de l'exercici que han sigut anticipades per una entitat financera; raó per la qual haurien de quedar així mateix registrades en "Deutes a curt termini amb entitats de crèdit" (apartat 4.3.8.1). D'altra banda, el saldo deutor comptabilitzat en aquest compte a 31 de

desembre de 2002, continuava pendent de cobrament a la data de realització del present treball.

L'import pendent de cobrament per subvencions de capital dels ajuntaments d'Onda i Betxí procedeix de l'exercici de 1995 i, si bé és cert que SAR ha efectuat múltiples requeriments en aqueix sentit, únicament va rebre d'aquest últim ajuntament 109.745 euros en l'exercici de 2001; de manera que aquest saldo deutor hauria de ser proveït íntegrament.

En relació al deute amb diversos ajuntaments, pot haver dificultats per al cobrament de 145.385 euros, atesa la seua antiguitat, la impossibilitat d'utilitzar el mecanisme de compensació de deutes i la no exigència de l'aval a què es van comprometre aquests ajuntaments; raó per la qual caldria proveir-los.

En relació al saldo del compte "Hisenda pública deutora per IVA", per les activitats de proveïment d'aigua potable i cogeneració elèctrica, podem assenyalar que l'Entitat de Sanejament ha sol·licitat la seua devolució; a la data de realització del present treball, està pendent de rebre l'ingrés per part del Tresor públic.

4.3.3 Deutors diversos

El saldo d'aquest compte, que ha ascendit a 1.103.083 euros, inclou 154.565 euros per l'import lliurat en exercicis anteriors a una empresa explotadora d'una instal·lació depuradora, que ha 31 de desembre de 2002 no ha sigut compensat amb les certificacions que mensualment factura la citada empresa a SAR; de manera que caldria regularitzar-los.

Addicionalment, SAR hauria de dotar la consegüent provisió per aquells saldos deutors d'ajuntaments per excessos de finançament concedit, de difícil recuperació ja que no tenen nous finançaments aprovats, l'import dels quals podria ascendir a 60.000 euros.

4.3.4 Tresoreria

El saldo a 31 de desembre de 2002 està compost per:

Comptes	Euros
Caixa, metàl·lic	613
Bancs, comptes corrents operatius	83.351
Bancs, comptes restringits cànon sanejament	82.293
Bancs, comptes restringits autoconsum	607
Total	166.864

Quadre 6

Els saldos mantinguts en comptes restringits s'han remunerat al tipus d'interés EURIBOR a tres mesos, menys un 0,5%; mentre que l'interés obtingut pels saldos en els comptes operatius ha oscil·lat entre l'EURIBOR a tres mesos, menys un 0,75%, i l'EURIBOR a un mes, menys un 0,15%.

Caldria millorar el control intern de la tresoreria, segregant la funció de portar la caixa i els bancs de la del registre comptable de les operacions de tresoreria, amb l'adequada supervisió dels arqueigs de caixa i mitjançant la constatació de la comptabilitat del pagament de les factures rebudes.

4.3.5 Patrimoni

Com a resultat dels canvis comptables introduïts en l'exercici, SAR ha comptabilitzat uns fons propis negatius de 10.429.784 euros, import a què han ascendit les pèrdues de l'exercici, les qual, a diferència d'exercicis anteriors, no es compensen amb l'import comptabilitzat com a aportacions de la Generalitat per a compensar pèrdues.

En la memòria no es fa cap comentari sobre el saldo i el moviment d'aquest epígraf durant 2002; tal i com estableixen les normes contingudes en el Pla General de Comptabilitat.

4.3.6 Ingressos per a distribuir en diversos exercicis

Les subvencions de capital que financen inversions de l'Entitat de Sanejament, que fins al present exercici es consideraven com a dipòsits rebuts per a la seua aplicació a les dites inversions, en 2002 es recullen en el present epígraf.

Els moviments haguts en l'exercici de 2002 es detallen en el quadre següent, elaborat en euros:

Subvencions de capital	Saldo a 31-12-01	Subvencions percebudes	Traspàs a resultats	Saldo a 31-12-02
Subvencions COPUT 92	5.229	-	(5.229)	-
Subvencions COPUT 02	-	33.561.680	(125.363)	33.436.317
Subvencions CCLL	-	234.930	(28.516)	206.414
D'altres subvencions	-	321.188	(177.188)	144.000
Total	5.229	34.117.798	(336.296)	33.786.731

Quadre 7

La memòria de l'exercici no explica de forma suficient els criteris d'imputació a resultats d'aquestes subvencions, ni el seu repartiment proporcional entre les instal·lacions finançades i comptabilitzades. Al seu torn, en l'apartat relatiu a

l'immobilitzat material, tampoc no es detallen les subvencions rebudes per a finançar els distints elements de l'immobilitzat.

En l'exercici de 2002, les obligacions reconegudes en la liquidació del programa pressupostari 442.10 per subvencions de capital a SAR, han ascendit a 13.138.130 euros. Addicionalment, SAR ha rebut subvencions per import de 20.423.550 euros que corresponen al 80% de les despeses justificades per l'Entitat per a obtenir les ajudes del Fons de Cohesió de la Unió Europea, per a diversos projectes de sanejament i depuració d'aigües residuals, que canalitza la Generalitat Valenciana a través de la COPUT.

Quant a les subvencions provinents de corporacions locals, per import de 234.930 euros, podem assenyalar els següents aspectes en relació a l'aportació de les dites corporacions al finançament de les obres de sanejament previstes en el Pla Director de Sanejament i Depuració de la Comunitat Valenciana, aprovat pel decret 7/1994, d'11 de gener:

- En l'exercici de 2002 s'han adjudicat obres per comanda de les corporacions locals, sense que els hagen sol·licitat la corresponent aportació municipal, per un import total de 38.077.962 euros, dels quals 16.632.169 euros resultarien imputables al citat exercici.
- A l'objecte de garantir els compromisos plenaris d'aportació municipal, SAR va establir com a requisit previ per a la realització de les obres l'exigència d'un aval; però aquesta garantia no ha sigut sol·licitada.
- A causa d'un error de periodificació en l'exercici de 2001, en relació a l'aportació municipal en l'execució de l'obra "Nou col·lector sud de Crevillent", les subvencions registrades, per 210.118 euros, superen l'obra executada i registrada com a immobilitzat en 106.637 euros.

El traspass a resultats de les subvencions de capital rebudes es fa, per regla general, en funció de l'amortització imputada a l'exercici de les inversions que financen. No obstant això, SAR ha imputat a resultats l'import íntegre de la subvenció rebuda de la Societat Estatal d'Infraestructures i Equipaments Penitenciaris, per import de 177.188 euros, per a la realització d'obres en l'EDAR de Villena que s'havien sigut executades en exercicis anteriors i que, per tant, no han sigut registrades en "Construccions"; raó per la qual no són objecte d'amortització.

4.3.7 Creditors a llarg termini

El saldo d'aquest epígraf, que s'eleva a 176.848.332 euros, s'ha vist incrementat en un 12,6% respecte a l'exercici anterior, i correspon als deutes amb venciment superior a un any pels préstecs subscrits amb entitats de crèdit per a finançar la construcció d'instal·lacions de sanejament i depuració d'aigües residuals. El detall dels citats préstecs és el següent, en euros:

Entitat	Capital concedit	Capital disposat	Exercici concessió	Exercici venciment	Tipus d'interés
Bancaixa	2.271.826	649.093	1994	2004	MIBOR-1%
Banc Europeu d'Inversions (tram A)	12.020.242	3.005.060	1994	2004	Variable bonificat en un 2% per la U.E.
Banc Europeu d'Inversions (tram B)	18.030.363	4.507.591	1995	2005	Variable bonificat en un 2% per la U.E.
		2.253.796	1995	2005	Variable bonificat en un 2% per la U.E.
Bancaixa	485.618	173.434	1995	2005	MIBOR-1%
CAM	715.204	255.430	1995	2005	MIBOR-2%
Banc Europeu d'Inversions (Tram C)	42.070.847	8.741.995	1996	2010	5,00%
		8.741.995	1996	2010	5,00%
		8.741.995	1996	2010	5,00%
		4.370.995	1997	2010	5,00%
Banc Europeu d'Inversions (Tram D)	24.040.084	4.917.371	1997	2011	3,81%
		7.376.058	1997	2011	3,81%
		7.376.058	1998	2011	3,81%
Banc Europeu d'Inversions (Tram A)	24.000.000	12.000.000	1999	2009	EURIBOR-0,13%
		12.000.000	1999	2009	EURIBOR-0,13%
Banc Europeu d'Inversions (Tram B)	18.000.000	6.000.000	2000	2020	EURIBOR+0,15%
		12.000.000	2000	2020	5,56%
Banc Europeu d'Inversions (Tram C)	42.000.000	18.000.000	2001	2020	5,27%
		12.000.000	2001	2020	5,02%
		12.000.000	2001	2020	4,99%
Banc Europeu d'Inversions (Tram A)	42.000.000	12.000.000	2001	2026	4,26%
		18.000.000	2002	2026	3,35%
		12.000.000	2002	2026	4,11%
Total	225.634.184	187.110.871			

Quadre 8

Del deute pendent a 31 de desembre de 2002 que figura en el quadre anterior, n'hi ha 10.262.539 euros que vencen en l'exercici de 2003; raó per la qual han sigut reclassificats a "Creditors a curt termini".

Durant l'exercici de 2002 s'ha revisat el tipus d'interés de les tres disposicions del "Tram D" del contracte de finançament subscrit amb el Banc Europeu d'Inversions, que ha

quedat establert en el 3,81%. A pesar d'això, no hi ha evidència documental de la confirmació de l'Institut Valencià de Finances sobre l'adequació del càlcul del dit tipus.

Les disposicions efectuades en 2002 del contracte subscrit amb el Banc Europeu d'Inversions, "Tram A", han ascendit a 30.000.000 d'euros, i s'ha acordat aplicar-hi un tipus d'interés fix, atenent a indicacions de l'Institut Valencià de Finances que no queden constatades documentalment en l'expedient.

Durant l'exercici s'ha subscrit un nou contracte de finançament amb el Banc Europeu d'Inversions, "Tram B", per 78.000.000 d'euros; la primera disposició se n'ha efectuat en l'exercici de 2003, per 18.000.000 d'euros.

Les necessitats de finançament de SAR, originades per l'execució dels projectes de sanejament que li encomanen, caldria regular-les i planificar-les adequadament, tenint-ne en compte el volum contret, el seu ritme de creixement i les previsions de major endeutament que deriven del II Pla Director de Sanejament de la Comunitat Valenciana (pendent d'aprovació a la data de realització del nostre treball de camp), així com la insuficiència dels ingressos generats o obtinguts per l'Entitat per a amortitzar-ho. Tot això en el marc d'uns límits de volum i de creixement autoritzats legalment, i sense perjudici de l'aclariment de la propietat dels projectes encomanats, de cara a l'adequada afectació del finançament obtingut i de la dotació prevista en els pressuposts de SAR a aqueix efecte.

4.3.8 Creditors a curt termini

La composició d'aquest epígraf del passiu del balanç, que ha experimentat un creixement del 32,4%, és la següent:

Comptes	Euros
Deutes a curt termini amb entitats de crèdit	70.227.962
Creditors comercials	41.720.179
D'altres deutes no comercials	3.791.053
Ajusts per periodificació	3.828
Total	115.743.022

Quadre 9

4.3.8.1 Deutes a curt termini amb entitats de crèdit

El saldo d'aquest compte agrupa les quantitats següents: el deute pel saldo disposat a 31 de desembre de 2002 de cinc pòlisses de crèdit que vencen en l'exercici de 2003, per 57.705.794 euros, interessos redituats i no vençuts per 2.259.629 euros i 10.262.539 euros per deute reclassificat a curt termini (apartat 4.3.7).

No obstant això, en aquest compte no s'ha registrat l'avançament concedit per una entitat financera de les subvencions de capital de la Generalitat Valenciana pendents de cobrament a 31 de desembre de 2002, per import de 14.420.303 euros; tal com indiquem en l'apartat 4.3.3.2.

L'import disponible total de les cinc pòlisses citades s'eleva a 76.000.000 d'euros. Les dites pòlisses han sigut contractades a un tipus d'interés variable, que oscil·la entre l'EURIBOR a tres mesos, més 0,12 punts, i l'EURIBOR a tres mesos, més 0,03 punts.

La memòria de l'exercici hauria d'informar sobre els imports disponibles de la totalitat de les pòlisses contractades per l'Entitat.

4.3.8.2 Creditors comercials

El detall d'aquest compte es mostra en el quadre següent.

Comptes	Euros
Creditors per obres	13.632.559
Creditors per despeses de depuració	25.935.221
Creditors per despeses de recaptació	1.400.279
D'altres creditors	752.120
Total	41.720.179

Quadre 10

El saldo de "Creditors per obres" inclou 1.742.273 euros per les obres de "Reforma de l'estació depuradora de Guardamar de Segura", el pressupost de les quals s'eleva a 8.904.242 euros. Així mateix, inclou un saldo creditor de 2.663.139 euros per les obres d'"Ampliació de l'estació depuradora d'aigües residuals de Pinedo II (València)", amb un pressupost de 42.071.081 euros.

En "Creditors per despeses de depuració", es registren els deutes pels treballs de manteniment i explotació de les entitats depuradores, els titulars més representatius de les quals són EGEVASA, EMARSA i FACSA.

A partir de l'anàlisi de les confirmacions de saldos sol·licitades als creditors amb major volum d'operacions en l'exercici, hem observat que s'han meritat despeses en 2002 per import de 523.757 euros, que no han sigut recollides comptablement perquè els creditors no les han facturades fins a la data de realització del present treball.

4.3.8.3 D'altres deutes no comercials

El saldo d'aquest compte, que és de 3.791.053 euros, inclou 3.468.066 euros a favor de la Generalitat Valenciana, per la diferència entre el cànon estimat de l'últim trimestre de l'exercici de 2001 i l'efectivament percebut per SAR, que va ser de 3.956.296 euros. Aquest import ha sigut minorat en l'exercici en 488.230 euros, per devolucions de cànon d'exercicis anteriors.

A la data de realització del present treball, no consta que la Generalitat Valenciana haja sol·licitat a SAR el reintegrament de l'import a favor seu.

4.4 Anàlisi global del compte de pèrdues i beneficis

El compte de pèrdues i beneficis de l'exercici de 2002, juntament amb les xifres corresponents a l'exercici de 2001, es mostra a continuació, en euros.

Despeses	2002	2001	Variació
Despeses de personal	1.636.420	1.532.156	6,8%
Dotació amortització immobilitzat	327.897	59.758	448,7%
Variació provisions tràfic	-	(7.485)	-
D'altres despeses d'explotació	100.594.688	1.337.243	7.422,5%
Despeses financeres i assimilades	9.202.690	40.298	22.736,6%
Resultats financers positius	-	43.314	(100,0%)
Resultats extraordinaris positius	336.470	5.819	5.682,3%
Resultat positiu de l'exercici	-	-	-

Ingressos	2002	2001	Variació
Vendes i ingressos	100.926.371	501.452	20.026,8%
Pèrdues d'explotació	1.632.634	2.420.220	(32,5%)
Ingressos financers i assimilats	69.070	83.606	(17,4%)
Pèrdues activitats ordinàries	10.766.254	2.376.912	353,0%
Subvencions de capital transferides	336.296	5.725	5.774,2%
Ingressos i beneficis extraordinaris	174	94	85,1%
Pèrdues abans d'imposts	10.429.784	2.371.093	339,9%
Resultat negatiu de l'exercici	10.429.784	2.371.093	339,9%

Quadre 11

Tal com hem indicat en l'apartat 4.1, no resulta possible comparar de forma homogènia el compte de pèrdues i beneficis de l'exercici de 2002 amb el de l'exercici anterior, atès que no s'han adaptat les xifres d'aquest últim. No obstant això, en els següents apartats es recull l'anàlisi comparada dels epígrafs més significatius del compte de pèrdues i beneficis, després que aquesta Sindicatura de Comptes haja homogeneïtzat prèviament els imports dels dos exercicis.

Les variacions més destacables en les despeses (que fins a l'exercici de 2001 es registraven com a aplicacions dels dipòsits rebuts), s'observen en "D'altres despeses d'explotació", les quals inclouen les despeses de depuració i recaptació, i en "Despeses financeres i assimilades", que recullen les despeses financeres imputables a les activitats de construcció i depuració. En ingressos, les variacions més destacables s'observen en "Vendes i ingressos", on es registren els ingressos per cànon de sanejament que fins a l'exercici anterior figuraven com a dipòsits rebuts. A més a més -i a diferència d'exercicis anteriors-, s'han registrat, com a despeses de l'exercici, les amortitzacions imputables a les construccions acabades i "activades" com a immobilitzat, i com a ingressos, la imputació a resultats de les subvencions de capital comptabilitzades en l'exercici, en proporció a les inversions finançades i registrades en 2002.

4.5 Epígrafs més significatius del compte de pèrdues i beneficis

4.5.1 Despeses de personal

Les despeses de personal constitueixen l'1,5% del total de despeses de l'exercici; la seua composició i variació, respecte de l'exercici anterior, són les següents, en euros:

Comptes	2002	2001	Variació
Sous i salaris	1.275.787	1.204.047	6,0%
Càrregues socials	360.633	328.109	9,9%
Total	1.636.420	1.532.156	6,8%

Quadre 12

La plantilla de personal de SAR a 31 de desembre de 2002 era de 46 persones (dues més que en l'exercici de 2001); mentre que la plantilla mitjana ha passat de 43,9 en l'exercici de 2001, a 44,7 en 2002.

Quant a les retribucions del personal dependent de SAR, i a l'efecte de l'article 29.1 de la Llei de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a l'exercici de 2002, l'Entitat ha obtingut de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació l'autorització de la massa salarial de l'exercici per import d'1.327.154 euros. Aquesta massa salarial inclou les retribucions de tots els llocs de treball inclosos en la plantilla de SAR (48 treballadors).

Durant l'exercici de 2002, SAR ha contractat per temps indefinit quatre treballadors i ha convertit dos contractes temporals en indefinits; sense atendre els criteris bàsics de selecció del personal laboral al servei de la Generalitat Valenciana.

Els expedients de personal haurien de contenir tota la documentació acreditativa de la situació personal, acadèmica i laboral dels treballadors de SAR, principalment el DNI, l'antiguitat i la titulació acadèmica. Aquesta última resulta necessària per a comprovar la formació requerida per a ocupar el lloc de treball.

Finalment, es recomana a l'Entitat que, en el còmput dels triennis, tinga en compte els distints grups de classificació del personal als quals puga haver estat adscrit el treballador.

4.5.2 D'altres despeses d'explotació

Les despeses registrades en el present epígraf constitueixen el 90,0% de les despeses de l'exercici i -tal com indiquem en l'apartat 4.4- inclouen les despeses de depuració i recaptació que, fins a l'exercici de 2001, es registraven com a dipòsits aplicats en l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració". El detall d'aquestes despeses i la seua comparació homogènia amb les de l'exercici de 2001, es mostra en el següent quadre, elaborat en euros.

Comptes	2002	2001	Variació
Despeses de depuració	97.766.160	91.353.129	7,0%
Despeses de recaptació	1.765.551	1.700.083	3,9%
D'altres serveis exteriors	1.061.423	1.335.841	(20,5%)
Tributs	1.554	1.402	10,8%
Total	100.594.688	94.390.455	6,6%

Quadre 13

4.5.2.1 Despeses de depuració

Les despeses de depuració registrades en l'exercici de 2002 han ascendit a 97.766.160 euros i s'han incrementat en un 7,0% respecte de l'anterior. Aquestes despeses estan originades fonamentalment pel finançament ordinari, o mitjançant convenis amb les entitats locals i d'altres ens públics que presten serveis de depuració, així com per l'explotació de les instal·lacions depuradores que la Generalitat Valenciana i d'altres entitats públiques encomanen a SAR:

Les despeses d'explotació d'instal·lacions depuradores finançades a entitats locals, que han ascendit a 46.327.970 euros, caldria ajustar-les tenint en compte que, en alguns casos, s'han presentat justificants insuficients per a acreditar el finançament concedit per import de 152.535 euros. Així mateix, les citades despeses podrien minorar-se,

considerant que el termini de presentació de les memòries justificatives finalitzava el primer de març de 2003 i que a la data de realització del present treball, a més d'haver pendent de verificar un nombre significatiu de memòries justificatives, faltaven per rebre memòries de finançaments concedits per import de 284.262 euros.

SAR ha registrat en 2002, com a menors despeses, 331.647 euros, per excessos de finançament concedit en l'exercici de 2001; encara que aquesta minoració, no l'haurien d'haver recollida en el compte de pèrdues i beneficis, en afectar els dipòsits aplicats i comptabilitzats en aqueix exercici en l'epígraf "Saldo dels dipòsits de l'Administració".

A la data de realització del present treball, es troben pendents d'aprovació, perquè estan en fase de negociació, expedients de finançament per despeses de depuració de l'exercici de 2002 per un import que, a la data de realització del present treball, podria ascendir a 370.000 euros, com a mínim; sense que s'haja registrat comptablement cap estimació a aqueix efecte. Quant a això, es recomana que el finançament que s'haja de concedir a les entitats locals siga aprovat abans de començar el període a què corresponga.

En relació als convenis de finançament, es recomana de revisar-ne les clàusules o, en cas contrari, d'aplicar-hi les que es refereixen tant a la revisió i actualització de costos que ha d'efectuar la comissió de seguiment, com a la presentació de les relacions de costos per part de les entitats.

El conveni de finançament de l'explotació d'instal·lacions de sanejament i depuració subscrit amb l'Ajuntament de València, inclou una clàusula de regularització -a diferència de la resta de convenis-, segons la qual, una vegada transcorregut l'exercici, s'emetrà una certificació que considere les unitats realment executades durant el dit exercici, de la qual es descomptaran els imports certificats mensualment. Els retards en la tramesa de les citades certificacions han fet que hi haja despeses generades en l'exercici de 2002, per 255.589 euros, que no han sigut registrades; mentre que s'hi han comptabilitzat despeses meritades en 2001 per 267.410 euros.

Pel que fa a les despeses de depuració realitzades directament per SAR per mitjà d'una comanda de gestió, que han ascendit a 31.618.731 euros, podem assenyalar que, per regla general, sol existir un retard generalitzat en la realització de les revisions de preus; de manera que aqueix import podria veure's modificat, una vegada que s'hagen efectuat les citades revisions, en un import que ha pogut ser estimat de forma raonable.

D'altra banda, les despeses de depuració registrades en l'exercici inclouen despeses de reformes i reparacions en instal·lacions de sanejament i depuració d'aigües residuals per 13.685.545 euros. En la revisió efectuada d'aquestes despeses, s'ha comprovat l'existència d'un conveni amb EMARSA per a l'execució d'obres de reparació i de reforma en l'EDAR de Pinedo, per mitjà del qual SAR ha satisfet a la citada empresa 360.000 euros. No obstant això, aquest import ha sigut pagat amb anterioritat a l'exigència prevista en el conveni sobre l'emissió de l'informe tècnic d'aprovació de les certificacions d'obra.

Finalment, es recomana de millorar la imputació de les despeses de depuració al l'exercici en què es meriten, ja que, a més d'haver detectat determinades partides de despeses per imports no significatius, hem comprovat que s'han imputat a l'exercici de 2002 despeses per import de 819.587 euros meritates en 2001.

4.5.2.2 Despeses de recaptació

SAR ha comptabilitzat com a "Despeses de recaptació" 1.765.551 euros; que representen un increment del 3,9% respecte a 2001. D'aquest import, en corresponen 1.352.277 euros a la indemnització per compensació de la gestió de recaptació efectuada per les entitats subministradores. La forma de determinar aquest import -que s'ha vist modificada respecte d'exercicis anteriors-, obeeix a una estimació efectuada per SAR que manca de la documentació justificativa suficient per a quantificar el dit import.

Les despeses de recaptació inclouen 88.105 euros per la indemnització compensatòria definitiva de l'exercici de 2001 satisfeta a una entitat subministradora, sense que aquesta hagués complert els requisits per a obtenir-la prevists en la normativa d'aplicació.

4.5.2.3 D'altres serveis exteriors

El detall de les despeses incloses en aquest epígraf i la seua comparació amb l'exercici anterior, es mostra en el següent quadre, elaborat en euros.

Comptes	2002	2001	Variació
Arrendaments i cànons	91.159	73.961	23,3%
Primes d'assegurances	2.429	32.803	(92,6%)
Assessoraments treballs específics	21.903	21.270	3,0%
Publicitat, propaganda i relacions públiques	101.810	511.684	(80,1%)
Subministraments	32.846	30.970	6,1%
Despeses d'oficina	115.518	60.227	91,8%
Dietes i despeses de viatge	53.640	51.777	3,6%
Potabilització d'aigua	550.785	508.937	8,2%
D'altres despeses d'explotació	91.333	44.212	106,6%
Total	1.061.423	1.335.841	20,5%

Quadre 14

En el compte "Potabilització d'aigua" s'han registrat 493.077 euros per l'explotació de la potabilitzadora de Sagunt, activitat aquesta que li fou encomanada a SAR mitjançant la resolució de la COPUT de 9 de març de 2000, i que va començar el mes de juliol del citat any. Aquestes despeses estan infravalorades en un import aproximat de 25.000

euros, perquè no s'han efectuat les revisions de preus en els terminis estipulats en el contracte.

En la revisió de les despeses registrades en "Despeses d'oficina", s'ha observat que SAR ha tramitat com a contractes menors despeses per un import conjunt de 28.744 euros, que haurien d'haver sigut contractats per mitjà del preceptiu expedient de contractació.

4.5.3 Despeses financeres i assimilades

Tal com hem indicat en l'apartat 4.4, a partir de l'exercici de 2002 SAR comptabilitza en aquest epígraf del compte de pèrdues i beneficis les despeses financeres imputables a les activitats de construcció i depuració, a diferència d'exercicis anteriors, en què les imputava com a aplicacions dels dipòsits rebuts.

Aquestes despeses han ascendit en l'exercici a 9.202.690 euros; mentre que en l'exercici de 2001 ascendiren a un import conjunt de 8.321.338 (dels quals 7.325.358 euros s'imputaren a despeses de construcció i 955.682 euros, a despeses de depuració). En conseqüència, l'increment experimentat en l'exercici i calculat de forma homogènia, ha sigut del 10,6%.

4.5.4 Vendes i ingressos

En el quadre següent, elaborat en euros, es comparen els ingressos continguts en aquest epígraf, de forma homogènia respecte a l'exercici de 2001, en què es comptabilitzaven els ingressos per cànon com a dipòsits rebuts.

Comptes	2002	2001	Variació
Cànon de sanejament	100.368.690	94.562.874	6,1%
Prestacions de serveis	549.489	501.452	9,6%
Subvencions a l'explotació	8.192	-	-
Total	100.926.371	95.064.326	6,2%

Quadre 15

4.5.4.1 Cànon de sanejament

La modificació introduïda per la llei 9/2001, de 27 de desembre, en la llei 2/1992, afecta a SAR el rendiment del cànon de sanejament i atribueix a l'Entitat les competències en matèria de gestió tributària del citat impost; a diferència d'exercicis anteriors, en què solament en tenia atribuïda la gestió de recaptació.

Els ingressos per cànon de sanejament comptabilitzats en 2002, han ascendit a 100.368.690 euros, dels quals 97.207.889 euros corresponen al cànon facturat per les

entitats subministradores -segons les declaracions-liquidacions presentades per les dites entitats-, i 3.160.801 euros, al cànon liquidat per consums de captacions pròpies d'aigua.

Quant als ingressos per cànon de sanejament facturat per les entitats subministradores, en l'exercici de 2002 SAR ha introduït millores en l'obtenció de la informació, mitjançant la confecció de nous models de declaració-liquidació que poden presentar-se en suport informàtic. No obstant això, no s'ha pogut comprovar que la informació tramesa per les entitat per mitjà d'aquest suport coincidisca amb la informació en suport de paper que ens ha facilitat l'Entitat.

A la data de realització del present treball, no s'havien rebut 2.177 declaracions-liquidacions d'entitats subministradores incloses en el cens intern de SAR (mitjançant declaracions censuals o d'ofici), corresponents als períodes compresos entre 1993 i 2002. L'import a què podrien ascendir les declaracions no presentades dels exercicis de 1993 a 1999 -segons l'estimació efectuada per SAR, atenent al que es disposa en el decret 266/1994-, oscil.laria entre 10.219.879 euros i 7.937.302 euros per cànon no declarat en els exercicis citats; tal i com es va indicar en l'informe de fiscalització de l'exercici de 2001.

Fins a l'exercici de 2002, el detall de les estimacions efectuades per SAR es trametia cada cert temps a la Direcció General de Tributs de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, com a òrgan competent en matèria de gestió i inspecció dels tributs de la Generalitat Valenciana, per a la consegüent liquidació. No obstant això, com que no s'ha efectuat cap liquidació tributària en aqueix sentit, podria haver prescrit el dret a liquidar el cànon meritat en els períodes anteriors a 1999 o, si de cas, l'acció per a exigir el cànon recaptat i no declarat per les entitats subministradores.

Quant a les accions efectuades per SAR, una vegada assumides les competències en matèria de gestió tributària, podem assenyalar que en l'exercici de 2003 han començat actuacions de comprovació i investigació tributària sobre 14 entitats subministradores (10 empreses i 4 ajuntaments), a les quals han instat perquè presenten les factures emeses i cobrades entre els exercicis de 1999 i 2002.

En la revisió detallada dels ingressos per cànon facturat per les entitats subministradores, hem comprovat que caldria incrementar-les en 599.337 euros, perquè s'hi han registrat per error uns ingressos inferiors en el citat import als declarats per l'entitat subministradora.

D'altra banda, els ingressos per cànon liquidat per consums de captacions pròpies d'aigua, que han ascendit a 3.160.801 euros, corresponen a les liquidacions aprovades pel gerent de l'Entitat a partir del cens de subjectes passius que han presentat declaració censual, bé de forma voluntària, bé amb el requeriment previ de l'Entitat fet a partir del cens de l'Impost d'Activitats Econòmiques (IAE). Aquests ingressos inclouen 4.213.010 euros per l'import estimat de les liquidacions que s'han de practicar de l'exercici de 2001, i amb signe negatiu, 1.052.209 euros per liquidacions anul.lades dels exercicis de 2000 i anteriors.

A càrrec de l'exercici de 2003 s'han registrat anul·lacions de liquidacions per autoconsums d'aigua d'exercicis anteriors per 539.438 euros; de manera que caldria reduir en aquest import els ingressos de l'exercici de 2002.

Les liquidacions del cànon per consums de l'exercici de 2002, estan confeccionant-les a la data de realització del nostre treball de camp, encara que l'Entitat estima que iniciarà la seua notificació al llarg de l'exercici de 2003. Aquestes liquidacions -a diferència d'exercicis anteriors, en els quals s'estimava el volum d'aigua consumit-, podran efectuar-se basant-se en el consum mesurat directament a través dels comptadors que han d'instal·lar les entitats; tal i com estableix la llei 11/2000, de Mesures Fiscals i d'Organització de la Generalitat Valenciana, que modifica la llei de creació de SAR.

No obstant això, la citada llei també pren en consideració l'estimació indirecta del consum, encara que no concreta en quins supòsits podrà admetre's aquesta possibilitat. En aquells casos en què els subjectes passius per subministraments propis comuniquen a SAR que no disposen de comptadors adients, l'Entitat determina la base imposable del cànon de forma indirecta. Quant a això, entenem que la inexistència de comptadors hauria de justificar-se en la declaració que hagen de presentar els citats subjectes passius.

SAR està elaborant un nou cens a partir de les noves declaracions censuals sol·licitades als subjectes passius que componien el cens anterior, en les quals s'ha d'indicar l'existència o no de comptadors. A la data de realització del present treball, hi ha 152 subjectes passius que no han presentat la declaració censual, i la normativa no estableix la possibilitat d'imposar sancions per facilitar l'eficax requeriment de la informació sol·licitada.

4.5.4.2 Prestació de serveis

En el compte "Prestacions de serveis", s'han registrat 503.465 euros per la facturació del proveïment d'aigua que l'Entitat de Sanejament efectua a l'Ajuntament de Sagunt a través de la planta potabilitzadora d'aquesta població i les conduccions corresponents. D'acord amb el conveni subscrit entre SAR i l'Ajuntament citat, aquest servei es factura als preus indicats en el mateix conveni, i se n'ha de fer anualment una regularització per equiparar-los amb el cost efectivament suportat per SAR.

Caldria agilitar els tràmits necessaris per a cobrar els imports facturats en els terminis establits en el conveni, i percebre -si és el cas- els interessos de demora cordats.

4.6 Situació tributària

D'acord amb la revisió efectuada, l'Entitat es troba al dia en la presentació i liquidació dels principals impostos a què està subjecta i no exempta. No obstant això, i d'acord amb la legislació vigent, els impostos no poden considerar-se definitivament liquidats mentre les declaracions presentades no hagen sigut comprovades per les autoritats fiscals, o no haja transcorregut el termini de prescripció legalment establert.

5. GESTIÓ DEL CÀNON DE SANEJAMENT

Les modificacions legislatives introduïdes per la llei 9/2001 i la llei 11/2000 en relació a les competències atribuïdes a SAR en matèria de gestió tributària i en matèria de procediment d'exacció de l'impost, han significat la posada en marxa a partir de l'exercici de 2002 de determinades millores tècniques en la gestió del cànon, que resumim a continuació.

- a) Substitució de l'antic model de facturació i liquidació que havien de presentar les entitats subministradores d'aigua, per dos models separats: un de facturació (MD-101) i un altre d'autoliquidació (MD-102).
- b) En el MD-101, s'especificarà el nombre de factures i el volum consumit per a usos domèstics -amb tarifa domèstica i comptador col·lectiu-, usos industrials amb tarifa general i usos industrials amb tarifa individual (per a aquesta última informació, caldrà adjuntar la relació d'abonats amb tarifa individual).
- c) En el MD-102, les entitats subministradores han de desglossar la informació sobre l'import del cànon de sanejament percebut, indicant si prové de facturacions de l'exercici, d'exercicis anteriors, o bé de rebuts inclosos en les relacions d'impagats (en aquest cas s'hi adjuntarà les relació dels rebuts cobrats).
- d) Addicionalment, les entitats subministradores hauran de presentar una declaració de resum anual (MD-100), a l'objecte de casar la facturació bruta amb la facturació neta i de poder determinar l'antiguitat del deute.
- e) Juntament amb el MD-100, les entitats subministradores que no utilitzen la via executiva, presentaran una relació dels rebuts impagats (MD-401), corresponents a l'exercici immediat anterior al declarat en el model de resum. A partir d'aquestes relacions es dictaran les liquidacions que pertoque.
- f) En l'exercici de 2002, els contribuents que disposen de subministraments propis estan obligats a presentar un nou model de declaració censual (MD-202).
- g) Els subjectes passius hauran de presentar trimestralment una declaració amb el volum consumit en el dit període (MD-203); a aqueix efecte utilitzaran els comptadors prevists en la normativa. La comprovació de les lectures dels comptadors s'ha contractat amb una empresa externa.

No obstant el que s'ha dit abans, com a resultat del treball realitzat en la revisió dels procediments de gestió del cànon de sanejament, a més del que indiquem en els apartats 4.3.3.1 i 4.5.4.1, a continuació es fan una sèrie de recomanacions per a millorar la gestió que ha d'efectuar l'Entitat en els propers exercicis.

- a) Realitzar els controls pertinents sobre les dades que figuren en les declaracions-liquidacions del cànon de sanejament, relatives al nombre de comptadors i al consum per a les tarifes domèstica i industrial. Així mateix, caldria intensificar

les actuacions per a determinar els subministraments i autoconsums d'aigua no declarats en algun moment de forma voluntària i que, per tant, no formen part del cens intern elaborat per l'Entitat de Sanejament.

- b) Caldria prendre en consideració l'exigència dels recàrrecs previstos en la normativa tributària de caràcter general, en relació a les autoliquidacions presentades de forma extemporània per les entitats subministradores.
- c) Caldria regular un sistema de sancions, a l'objecte d'exigir l'adequat compliment de les obligacions formals i materials en relació a la gestió tributària del cànon.
- d) Les liquidacions d'autoconsums per rectificacions de liquidacions anteriors, haurien de ser aprovades de forma expressa pel mateix òrgan.
- e) Les variacions que es produïsquen referides a les entitats subministradores d'aigua i, en conseqüència, recaptadores del cànon de sanejament, haurien de ser notificades a SAR, de cara a l'adequat control i seguiment de la recaptació del tribut. En aquest sentit, caldria aclarir les competències i responsabilitats de les entitats que s'incorporen al subministrament de l'aigua, en relació als rebuts pendents de cobrament, en el moment de la seua incorporació. En l'actualitat, una vegada donada de baixa l'entitat subministradora, ja no li exigeixen que presente cap informació sobre les quantitats pendents de cobrament.
- f) Els expedients de compensació de deutes dels ajuntaments per cànon recaptat i no ingressat a SAR, els hauria d'iniciar d'ofici la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, o a instància de l'ajuntament deutor, atenent al que s'estableix en la normativa general de recaptació.
- g) Els censos d'entitats subministradores i de subjectes passius per autoconsums, els hauria d'aprovar la Gerència de l'Entitat; així com les relacions d'altres i baixes que es produeixen en els dits censos durant cada exercici.
- h) Realitzar les gestions pertinents per tal d'aplicar els procediments de constrenyiment en la recaptació del cànon, atenent al que s'estableix en la normativa general tributària.
- i) Realitzar les activitats d'inspecció necessàries per a evitar, en tant com siga possible, la prescripció de les declaracions-liquidacions de cànon no presentades per les entitats subministradores.

6. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

En el quadre següent es detallen els expedients de contractació adjudicats en l'exercici que hem seleccionat per fer la revisió del compliment de les prescripcions establides en el text refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques i en el reglament que la desenvolupa (en euros).

Número expedient	Tipus	Objecte	Forma	Procediment	Tràmit	Import adjudicació
2000/GV/0005	Projecte i obra	Planta d'assecamment tèrmic de fangs en EDAR de Quart-Benager	Concurs	Obert	Ordinari	9.454.479
2000/GV/0006	Projecte i obra	Ampliació de l'EDAR de Monte Orgegia	Concurs	Obert	Ordinari	20.510.859
2001/GV/0057	Subminis.	Subminis. i instal.lació de dos decantadors centrífugs en l'EDAR de Sagunt	Concurs	Obert	Ordinari	634.518
2002/GV/0090	Obres	Obres complementàries polígon industrial Camí la Mar Alboraià		Negociat	Ordinari	335.593
2002/GV/0004	Serveis	Explotació sistema de depuració Onda-Betxí-Vila-real	Concurs	Obert	Ordinari	2.917.790
2002/GV/0059	Serveis	Explotació sistema de depuració del Carraixet	Concurs	Obert	Ordinari	3.126.597
2002/EL/0053	Obres	Assecat tèrmic de fangs EDAR Alcoi	Concurs	Obert	Ordinari	2.557.032
2002/SA/0016	Obres	Reparació diversos emissaris submarins			Emergència	1.839.108
2002/SA/0017	Obres	Direcció d'obra reparació diversos emissaris submarins			Emergència	167.000
TOTAL						41.542.976

Quadre 16

Com a resultat de la revisió efectuada, a continuació es detallen, per expedients, les deficiències més destacables que s'hi han observat.

Expedient 2000/GV/0005

- 1) Els criteris d'adjudicació prevists en els plecs de clàusules administratives, inclouen l'experiència del contractista com un factor de ponderació del 10%; però aquest requisit no pot ser considerat un criteri objectiu per a l'adjudicació del concurs, sinó un component de la solvència tècnica de l'empresari. A més a més, l'aplicació del criteri de valoració econòmica segons el qual es dóna prioritat als valors mitjans, ha implicat que ofertes més econòmiques hagen rebut menor puntuació que d'altres de menys avantatjoses, però més pròximes al valor mitjà.

- 2) S'han observat retards en la tramitació de l'expedient, derivats de l'obtenció de la declaració d'impacte ambiental de la Conselleria de Medi Ambient i derivats de l'informe tècnic de supervisió del projecte que havia d'emetre la COPUT.
- 3) La mesa de contractació hauria d'estendre una acta de qualificació de la documentació presentada, amb caràcter previ a l'acte públic d'obertura de les proposicions.
- 4) S'han produït retards significatius a l'hora d'obtenir l'informe tècnic de la COPUT, previ a l'adjudicació del contracte.
- 5) S'han produït retards considerables en la tramesa a SAR del programa de treball presentat pel contractista a la COPUT.

Expedient 2000/GV/0006

- 1) Els criteris d'adjudicació prevists en els plecs de clàusules administratives, inclouen l'experiència del contractista com un factor de ponderació del 10%; però aquest requisit no pot ser considerat com un criteri objectiu per a adjudicar el concurs, sinó com un component de la solvència tècnica de l'empresari. A més a més, l'aplicació del criteri de valoració econòmica segons el qual es dóna prioritat als valors mitjans, ha fet que ofertes més econòmiques hagen rebut menor puntuació que d'altres de menys avantatjoses, però més pròximes al valor mitjà.
- 2) S'han observat retards en la tramitació de l'expedient, derivats de l'obtenció de la declaració d'impacte ambiental de la Conselleria de Medi Ambient i derivats de l'informe tècnic de supervisió del projecte que havia d'emetre la COPUT.
- 3) La mesa de contractació hauria d'estendre una acta de qualificació de la documentació presentada, amb caràcter previ a l'acte públic d'obertura de les proposicions.
- 4) S'han produït retards significatius a l'hora d'obtenir l'informe tècnic de la COPUT, previ a l'adjudicació del contracte.
- 5) En l'expedient no consta el programa de treball, ni la prima d'assegurança de cobertura de riscos que ha de presentar el contractista.

Expedient 2001GV/0057

- 1) L'aplicació del criteri de valoració econòmica previst en els plecs de condicions administratives, segons el qual es dóna prioritat als valors mitjans, ha fet que ofertes més econòmiques hagen rebut menor puntuació que d'altres de menys avantatjoses, però més pròximes al valor mitjà.

- 2) La mesa de contractació hauria d'estendre una acta de qualificació de la documentació presentada, amb caràcter previ a l'acte públic d'obertura de les proposicions.
- 3) S'han observat lleugers retards en la constitució de la fiança definitiva i en la notificació de l'adjudicació del contracte.

Expedient 2002/GV/0090

En la revisió d'aquest expedient d'obra complementària, s'ha observat que no consta el programa de treball que ha de presentar l'empresari i que s'ha produït un incompliment en el termini d'execució del modificat, sense que hagen exigit al contractista penes per demora.

En la revisió de l'expedient de l'obra principal, s'ha posat de manifest que els criteris d'adjudicació prevists en els plecs de clàusules administratives inclouen l'experiència del contractista com un factor de ponderació del 15%; però aquest requisit no pot ser considerat com un criteri objectiu per a l'adjudicació del concurs, sinó com un component de la solvència tècnica de l'empresari. Addicionalment, l'aplicació del criteri de valoració econòmica segons el qual es dóna prioritat als valors mitjans, ha fet que ofertes més econòmiques hagen rebut menor puntuació que d'altres de menys avantatjoses, però més pròximes al valor mitjà.

Expedient 2002/GV/0004

- 1) Els criteris d'adjudicació prevists en els plecs de clàusules administratives, inclouen l'experiència del contractista com un factor de ponderació del 25%; però aquest requisit no pot ser considerat com un criteri objectiu per a adjudicar el concurs, sinó com un component de la solvència tècnica de l'empresari. A més a més, l'aplicació del criteri de valoració econòmica segons el qual es dóna prioritat als valors mitjans, han fet que ofertes més econòmiques hagen rebut menor puntuació que d'altres menys avantatjoses, però més pròximes al valor mitjà.
- 2) La mesa de contractació hauria d'efectuar una acta de qualificació de la documentació presentada, prèviament a l'acte públic d'obertura de les proposicions.
- 3) S'han observat retards en la publicitat de l'adjudicació.

Expedient 2002/GV/0059

- 1) SAR no ha publicat en el "DOCE", al començament de l'exercici, l'anunci indicatiu.
- 2) Els criteris d'adjudicació prevists en els plecs de clàusules administratives, inclouen l'experiència del contractista com un factor de ponderació del 25%;

però aquest requisit no pot ser considerat un criteri objectiu per a l'adjudicació del concurs, sinó com un component de la solvència tècnica de l'empresari.

- 3) La mesa de contractació hauria d'estendre una acta de qualificació de la documentació presentada, prèviament a l'acte públic d'obertura de les proposicions.

Expedient 2002/EL/0053

- 1) Els criteris d'adjudicació prevists en els plecs de clàusules administratives inclouen l'experiència del contractista com un factor de ponderació del 15%; però aquest requisit no pot ser considerat un criteri objectiu per a l'adjudicació del concurs, sinó com un component de la solvència tècnica de l'empresari.
- 2) La mesa de contractació hauria d'estendre una acta de qualificació de la documentació presentada, prèviament a l'acte públic d'obertura de les proposicions.

En aquests últims expedients, així com en els iniciats des de finals de l'exercici de 2002, s'observa una millora en el criteri de valoració de l'oferta econòmica, segons el qual les proposicions més econòmiques no queden valorades per sota d'aquelles que s'aproximen més al valor mitjà.

7. FETS POSTERIORS

El II Pla Director de Sanejament de la Comunitat Valenciana, que marcarà la política d'inversions que ha de realitzar SAR en els pròxims exercicis, es troba en fase d'informació pública, pendent de l'aprovació del Govern Valencià, una vegada haurà finalitzat la dita fase.

De la informació facilitada per l'Entitat en la memòria referent als contractes d'obres i serveis en vigor a 31 de desembre de 2002, es desprén l'existència dels compromisos de despesa per a exercicis futurs que es mostren a continuació, en euros:

Concepte	Anualitats				
	2003	2004	2005	2006	2007
Construcció d'instal.lacions	68.903.517	27.001.221	716.146	-	-
Despeses de depuració	31.149.791	13.394.510	4.141.864	15.025	15.025
D'altres	455.949	194.954	97.230	97.230	97.230
Total	100.509.527	40.590.685	4.955.240	112.255	112.255

Quadre 17

D'altra banda, dels expedients i convenis de finançament per a l'explotació de les instal.lacions de depuració subscrietes amb els ens locals, es dedueix que existeixen compromisos adquirits per a l'exercici de 2003 per 55.782.946 euros.

8. RECOMANACIONS

A més de les mencions fetes en l'apartat 2 del present informe, com a resultat del treball de fiscalització realitzat escau fer les recomanacions que assenyallem tot seguit, destacant prèviament les actuacions realitzades per SAR durant l'exercici de 2002 per atendre les recomanacions i indicacions efectuades per aquesta Sindicatura de Comptes en informes de fiscalització d'exercicis anteriors.

- a) Durant l'exercici SAR ha esmenat els aspectes següents:
  - a.1) Les modificacions comptables que hem comentat al llarg del present informe, representen -en una primera fase- una millora substancial respecte d'exercicis anteriors en l'adequació dels comptes anuals de SAR als principis comptables que hi són d'aplicació, i que caldria completar en el següent exercici de 2003.
  - a.2) El registre comptable de les baixes d'immobilitzat s'ha fet atenent al que va especificar la Sindicatura en l'informe de l'exercici anterior.
  - a.3) La tramitació dels expedients de contractació d'emergència s'ha de limitar a les causes extraordinàries previstes en la normativa de contractació administrativa.

- b) Es considera oportú mantenir les següents recomanacions, proposades en els informes d'exercicis anteriors:
  - b.1) L'inventari dels béns d'immobilitzat hauria d'atendre al que hem indicat en l'apartat 4.3.1.
  - b.2) Caldria aclarir la continuïtat de les obres "d'emergència" descrites en l'apartat 4.3.1 del present informe, tal i com hem indicat en el dit apartat.
  - b.3) Caldria aclarir en quin moment es considera que han conclòs les obres en instal.lacions de sanejament, de cara a la consegüent recepció i al compliment del contracte.
  - b.4) Els expedients de contractació d'obres haurien d'incloure, en tots els casos, els programes de treball que ha de presentar el contractista en els terminis establits reglamentàriament.
  - b.5) Intensificar les gestions per a fer efectives les quantitats pendents de cobrament per subvencions concedides per diversos ajuntaments.
  - b.6) Caldria cobrar el saldo deutor que s'indica en l'apartat 4.3.3.3, per import de 154.565 euros.

- b.7) L'endeutament contret per SAR hauria d'estar subjecte a uns nivells màxims de volum i creixement autoritzats legalment; tal i com s'indica en l'apartat 4.3.7.
- b.8) Caldria aplicar les revisions de preus previstes en els contractes subscrits amb les empreses que exploten les instal·lacions depuradores.
- b.9) S'han d'adoptar les mesures que, per a millorar la gestió del cànon de sanejament, s'indiquen en l'apartat 5.
- c) Les següents són recomanacions sobre uns altres aspectes que s'han posat de manifest en la fiscalització de l'exercici de 2002.
  - c.1) La memòria de SAR ha d'observar les indicacions que s'han fet al llarg del present informe.
  - c.2) Realitzar els ajusts i les reclassificacions proposades al llarg del present informe.
  - c.3) Els pagaments de les certificacions d'obra s'han d'atenir als terminis i les condicions prevists en la normativa de contractació administrativa (apartat 4.3.1).
  - c.4) SAR hauria de disposar de la documentació corresponent a les pròrrogues i suspensions temporals autoritzades per la COPUT, amb l'antelació necessària per a evitar retards en la tramitació dels expedients de contractació. Aquesta recomanació resulta també aplicable en relació als preceptius informes que ha d'emetre l'oficina de supervisió de projectes de la citada conselleria.
  - c.5) En aquells casos en què hi haja demores en l'execució imputables al contractista, s'haurien d'aplicar les penes previstes en la normativa de contractació administrativa.
  - c.6) Conciliar el saldo pendent de cobrament per liquidacions d'autoconsums que es desprén dels registres extracomptables que serveixen de control, amb el saldo que es desprén dels registres comptables.
  - c.7) La determinació i quantificació de la indemnització compensatòria anual de l'exercici, caldria documentar-la i justificar-la de forma convenient.
  - c.8) SAR hauria d'observar el que hem indicat en l'apartat 6 en relació als expedients de contractació fiscalitzats en l'exercici.